

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele/učitelky u krajanů

Školní rok: 2020/2021

Destinace (země, místo): Ukrajina, Žytomyr

Jméno, příjmení: Eva Řezníčková

Žytomyrský spolek volyňských Čechů, Pokrovská 4, Žytomyr

Česko-ukrajinský spolek Češi Žytomyrské oblasti, Pokrovská 169, Žytomyr /předměstí Krošňa Česká/

SŠ No 16 /Jedenáctiletá střední škola I. – III. s rozšířenou výukou cizích jazyků/, ul. T. Bulby 15, 100 31 Žytomyr /předměstí Krošňa Česká/

Žytomyrská státní technologická univerzita /Житомирський державний технологічний університет/, Čudnivská 103, 10002 Žytomyr

Spolek Malynivka, ul. Ohijenko 65, 11604 Malyn, Žytomyrská oblast

Žytomyrský spolek Volyňských Čechů se nachází na ul. Pokrovská 4 /dříve Ščorsa/. Do spolku jezdím maršrutkami č. 25, 30, 126. Spolek má dvě místnosti /učebnu a kancelář předsedkyně spolku/. Krajaný spolek byl založen v květnu 1991. <http://chehyvolyni.com.ua>

Česko-ukrajinský spolek Češi Žytomyrské oblasti má učebnu v jedné ze zrekonstruovaných budov dřívějšího českého pivovaru Albrecht v Krošni České, ul. Pokrovská 169 /předměstí Žytomyru/. Doprava maršrutkou č. 30, autobusem 4A nebo trolejbusem 4 /zastávka Krošňa Česká/. Větší akce se konají v sálu, který patří české restauraci Albrecht. Spolek vznikl v lednu 2015.

<https://www.facebook.com/czechzhytomyr/>

Jedenáctiletá střední škola I.-III. č.16 s rozšířenou výukou cizích jazyků se nachází na ul. T. Bulby 15, 100 31 Žytomyr /předměstí Krošňa Česká/. Doprava maršrutkami č. 30, 4A, trolejbusem 4 /zastávka Agrotechnická fakulta/. Kontakt: e-mail: school16_zt@i.ua

Žytomyrská státní technologická univerzita /Житомирський державний технологічний університет/ ul. Čudnivská 103 /dříve Čerňachovského/, 10002 Žytomyr, čtvrť Korbutovka. <https://ztu.edu.ua/>, <https://cz-center.ztu.edu.ua>

3. Výuka: krajské spolky, typ školy: počty, věk /fakultativní výuka/

	7–11	12–15	16–19	20–25	26–60	60 a více
ŽSVČ	6	8	5	4	34	8
ČŽO	4	6	8	--	9	4
ZŠ č. 16	5	7	--	--	--	--
ŽSTU	--	--	15	4	--	
Malynivka	--	4	8	--	--	--

4. Zájmová činnost: kroužky: počty žáků, věk;

	5–11	12–15	16–19	16–25	26 a více
ŽSVČ, Berušky /Hýbánky/	4	4			
ŽSVČ, pěvecký	8	4			
ŽSVČ, divadelní	8	6	4	2	14
ŽSVČ, rukodělný	8	4			
ČŽO, Kolovrátek /divadelní/	6	4	6		

5. Výuka

Výuka českého jazyka probíhala prezenčně od září do konce července.

Noví krajané a žáci, kteří přišli v září do spolku a měli zájem se učit češtinu, byli zařazeni do výuky ke skupinám z předchozího roku. Všichni mají podanou žádost o asistenční program v ČR. S nimi se učilo opět několik ukrajinských dospělých, kterým byla v průběhu roku vyřízena pracovní víza. Žáky a studenty, kteří se rozhodli pro další vzdělávání v ČR, jsem učila ve skupině individuálně. Všichni jsou po gramatické stránce velmi dobře připraveni. Na co si děti v českých školách stěžují, je ztráta kamarádů, cítí se jako v cizím prostředí. Toto adaptační období, které je velice individuální a projevuje se různým způsobem, např. uzavřeností, netrvá zpravidla déle jak půl roku. Bohužel vládní reakce na šíření viru plošným omezením nebo zákazem celé řady aktivit těmto žákům situaci s adaptací ještě více ztížilo. Po přestěhování se zůstali na distanční výuce bez možnosti stýkat se s českými vrstevníky, ztráceli motivační stimul, možnost využívat nově nabyté znalosti z češtiny v komunikaci s českými vrstevníky.

Základním principem individuální výuky češtiny je neustálé opakování. Nelze spoléhat na to, že se žáci budou učit doma. Spolupráce s rodiči v tomto směru je slabá, protože ani oni česky často neumí.

Od letošního roku jsem učila děti druhých a třetích tříd podle pracovních sešitů *Český jazyk 2. se skřítkem Kvítkem /1. a 2. díl/*, které jsou zpracovány zábavnou formou s využitím metod činnostního učení. V sešitech jsou ukázky všeho, co děti mají rády. Večerníčky, doplňovačky, hádanky, rébusy, hry, soutěže, vtipy, cviky k protažení těla i náměty pro skupinové a individuální práce. K sešitům jsou samolepky, které jsem dětem vlepovala po každém opakování jako odměny. Dále jsem učila podle dvoudílných učebnic *Český jazyk pro malé cizince*, které jsem kdysi na přání rodičů dovezla. Učebnice slouží také jako pracovní sešity.

Se staršími dětmi a dospělými jsem pokračovala v pracovních sešitech *Český jazyk 3., 4., a 5. /učíme se hrou, NŠ Brno/*, ve kterých je kladen důraz na čtení s porozuměním. Všichni bez výjimky dobře a úhledně píšou, zvládají opisy, přepisy i diktáty.

Ve skupinách dospělých opět z důvodu zájmu o asistenční pomoc ubylo krajanů. V obou skupinách jsou velmi snaživí krajané, vydrželi chodit celý rok a jsou velmi šikovní.

Studenti ŽSTU docházeli ve dvou skupinách. Skupina začátečníků byla letos méně početná, o studium v ČR ztrácejí zájem z důvodu distanční výuky na českých vysokých školách. Vyučovala jsem podle *Basic Czech I., II. a Český krok za krokem I.* Skupinám jsem vysílala online české filmy, konverzační témata, zajímavosti, testy a kvízy. Pro studenty jsem připravila v prvním semestru besedu *Nad katalogem vysokých škol v ČR* s promítáním videí, ve druhém semestru besedu *Nad dílem Karla Čapka* s důrazem na utopii a výkladem mezinárodního slova robot. Četli podle rolí ukázky ze hry *R.U.R.* a podle nakopírovaných scénářů se pokusili děj zahrát. 26. února v 19.00 hodin jsme zhlédli ze Švandova divadla online premiéru první hry napsané umělou inteligencí „Když robot píše hru“ k 100. výročí prvního uvedení divadelní hry.

Ve studiu na českých středních školách zdárně pokračují čtyři žytomyrští studenti. V letošním školním roce byli sice více na Ukrajině než v ČR, ale distanční výuku zvládli. Pokud potřebovali, docházeli na konzultace do krajanových spolků. Všichni úspěšně zakončili v ČR další ročníky.

V Malynivce se letos výuka nekonala. V červnu jsem s dětmi a studenty, kteří mají doma PC s aplikací Viber, vedla výuku.

6. Další aktivity

Aktivity ve spolcích jsou přizpůsobené věku dětí. Letos měl velký úspěch projekt „Mezigenerační setkávání v době koronavirové“, jehož cílem bylo zapojení seniorů a rodičů do života místní krajanové komunity na pravidelných setkáváních v nedělní škole. Jednalo se o čtení pohádek, sledování večerníčků a aktivní účast na tvořivých dílnách. Smyslem byla pravidelnost a dlouhodobá udržitelnost těchto aktivit.

- Krajané se účastnili slavnostního otevření Parku Přátelství v Krošně České, někteří se zapojili do běhu pro zdraví /3 km/ libovolným tempem krásným prostředím říčky Krošenky

- ŽSTU /Český centr kultury V. Dlouhého/, vernisáž putovní výstavy „České hrdinky“, projekt padesáti významných ženských osobností, inspirována 100. výročí uzákonění rovného volebního práva pro československé ženy v roce 1920 a výročí 200 let od narození spisovatelky Boženy Němcové. Výstava byla zapůjčena ČC v Kyjevě.
- *Božena Němcová*, beseda s filmem o ženě, která zemřela přesně před 150 lety v bídě a mladá, usouzená žalem ze smrti svého syna. Výstava knih s možností výpůjčky.
- dokument „Volyňské kořeny“, vypráví Alžběta Vohralíková /Matějková/ z Velkého Špakova o těžkém životě na Volyni a banderovském teroru.
https://www.youtube.com/watch?v=wbdnoioCIHo&ab_channel=Voly%C5%88sk%C3%A9%99eny
- *Komenský, 350 let výročí smrti*, beseda s filmem o Bitvě na Bílé Hoře /český lid a stát na 300 let v moci Rakouska Uherska/.
- *Mucha, malíř, který dal světu nový styl*. Beseda s komentovanou virtuální prohlídkou a výběrem toho, co kdy A. Mucha stvořil /160. výročí narození/
- vánoční čas na Ukrajině nastává podle toho, k jakému náboženství se Ukrajinci hlásí a jaké tradice ctí. Římsktí katolíci slaví narození Krista stejně jako Češi od 24. prosince do 6. ledna. Pravoslavní a vyznavači řeckokatolické liturgie mají Vánoce od 6. do 19. ledna.
- beseda „Století robotů“. Slavné Čapkovy utopistické drama R.U.R. fascinovalo svět. Pravidelní vysílání Українське радіо „Житомирська хвиля“ uvedlo dramaturgii studentů ŽSTU, kurzu českého jazyka, o střetu člověka se světem robotů.
- společná návštěva „ROBOTI 2021“, výstava technické herny /robotických hraček/ v Žytomyru /bitva robotů, divadlo robotů, master class s ozoboty, pro nejmenší číselné předlohy pro ozobotii puzzle/, interaktivní pískoviště Sandy Station
- *Měsíc mateřského jazyka*, olympiády, pro dospělé téma „Co pro mě výuka češtiny znamená“, odpoledne s filmem „Údolí krásných žab“
- beseda „Kdo by neznal slavného Krtečka?“ Před sto lety, 21. února 1921, se narodil jeho autor Zdeněk Miler, výtvarník, režisér animovaných filmů a ilustrátor dětských knížek. Společné čtení a sledování večerníčku „Jak Krteček ke kalhotkám přišel.“
- březen – měsíc knihy, beseda k výročí narození Andersena. Předčítání pohádek Ošklivé káčátko, Křesadlo, Slavík, Malá mořská víla, film Děvčátko se sirkami
- Den země, společný výlet do Parku Přátelství a workshop se studenty ŽSTU „recyklohraní“, edukační hry
- 29. dubna – zoom konference „100 let od vydání Osudů dobrého vojáka Švejka“
- příměstský tábor „Junior“, červnová výuka jazyka v terénu, zlepšování jazykových dovedností, pestré volnočasové prázdninové aktivity /7–14 let/
- odhalena pamětní deska Fr. Froňkovi na jeho rodném domě v Krošni České
- *90. výročí procesu s českými učiteli*, soud v Charkově 14. června 1931. Krajané si poslechli vyprávění Z. Žantovské, dcery Ant. Vodsedaľka. Ant.Vodsedaľek byl český učitel /nar. 5. srpna 1899 v Mostě – zemřel v lágru Uchtižemlagu na severu Ruska 9. února 1943, působil v Krošni České, díky svému zápalu se brzy stal lektorem českých škol na Institutu lidové osvěty v Kyjevě. V průběhu násilně prováděné kolektivizace rolníků byl v srpnu 1930 v Žytomyru zatčen a obviněn z vyzvědačství ve prospěch Československa, kontrarevoluční činnosti a dalších přečinů.
https://cechoslovacivgulagu.cz/ru/historie_represi_obeti_sovetizace_proces_s_ceskymi_uciteli_antonin_vodsedalek.html

Výuka na Ukrajině v době koronavirové

- V září a říjnu byla výuka na všech typech ukrajinských škol podle běžného rozvrhu. Od poloviny listopadu až do konce dubna se vyučovalo podle plánů školních zařízení. Většinou to byla rotační výuka v sudých a lichých týdnech, polovina žáků pokračovala v distanční výuce, další týden se skupiny vyměnily. Na některých školách bylo při sníženém počtu týdenních hodin zavedeno směnné polodenní vyučování.
- Výuka českého jazyka v obou žytomyrských spolcích probíhala po celou dobu prezenčně s ohledem na vzdělávání dětí v místních školách. Vyučovala jsem ve skupinkách maximálně po šesti až deseti, žádná zásadní opatření nenastala. Dospělí docházeli dle svých možností na odpolední a večerní kurzy.
- Pravidelná dětská výuka nebyla jen o sobotách a nedělích, v týdnu přicházeli zájemci po předchozí domluvě, učivo se procvičovalo mluvenou, psanou i poslechovou formou pomocí pracovních listů a konverzačních her.
- Velké společenské akce s mikulášskou a vánoční tematikou nebylo možné uskutečnit, děti ale své balíčky, které jim udělaly velkou radost, dostaly. V prosinci se navíc těšily z 20ti dílného promítání loutkového animovaného televizního seriálu „Chaloupka na vršku“. Děj je situovaným do podhorské vesničky nakonci 19. stol., s výkladem tradic a typických znaků proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích.
- Někteří dospělí krajané v letošním roce opět dávali přednost filmům, audio poslechům, zeměpisným a historickým kvízům, studenti sledovali pořad „učí Telka“, děti zpívaly karaoke písničky a k vlastivědnému učivu sledovaly „Toulky českou krajinou“.
- Na začátku června se konal kurz českého jazyka k podpoře výuky českého jazyka pro krajaný na úrovni začátečníků „Prázdninová škola češtiny“, kterého se zúčastnilo 15 dětí. Dopolední program byl věnován výuce a procházkám po zajímavostech v okolí s výkladem v češtině, odpoledne byly organizovány volnočasové aktivity v přírodě. Na závěr dostali účastníci osvědčení a drobné odměny.
- Koncem června a v červenci se čtyři studenti zúčastnili online zkoušek na českých VŠ z odborných předmětů a zkoušek z češtiny.

8. Spolupráce

- s ČC v Kyjevě, lektorkou R. Garbuzovou, poskytovala studentům informace a poradenskou pomoc při vyplňování přihlášek na české vysoké školy,
- velvyslancem T. Matulou a T. Pavlíčkem, druhým tajemníkem a tiskovým mluvčím Velvyslanectví ČR v Kyjevě, navštěvovali krajaný do Žytomyru a účastnili se větších akcí,
- vicekonzulem D. Maškem z GK v Kyjevě, radil a pomáhal krajanům s trvalými pobyty, asistencí a studentům se studentskými vízy,
- GK ve Lvově /pracovní víza, informace ohledně výjezdů/,
- ředitelstvím SPS a OA v Uničově,

- katedrou cizích jazyků ŽPF, účast na zoom konferenci k vydání *Osudů dobrého vojáka Švejka*, čtení z knihy,
- pracovníky Ústavu pro studium totalitních režimů J. Dvořákem a A. Hradílkem, společné odhalení pamětní desky první české oběti politické represi a perzekuci v Žytomyru,
- Blankou Stefano, Meta, Praha 2, ve věci udělení státního občanství v ČR, zkoušek z českého jazyka a reálií, dotazů spojených s přijímáním dětí na české střední školy a nos-trifikací,
- Ludmilou Hajdamančuk, předsedkyní sdružení „Češi Vilšanky“

9. Podmínky pro výuku

Výuka v ŽSVC je od září 2015 v pronájmu v samém centru města. Spolek má od ledna 2021 k dispozici pouze dvě místnosti */učebnu a kancelář pro vedoucí spolkuú*. Sál si pronajala právní a advokátní kancelář. Třída je stále vlhká, opadáva omítka, na plastových oknech je plíseň. Ve skupinách se scházelo maximálně 10 zájemců, pro výuku je učebna postačující. V polovině prosince vnikl v noci do budovy zloděj, násilím otevřel dveře třídy a odnesl veškerou techniku, mé osobní věci, vypáčil dvířka skříněk s pomůckami pro výuku a zničil celou řadu učebnic, které jsem musela odepsat. Ač viníka usvědčili, náhrady se nedočkáme. Místnost spolku není pojištěna a ani dobře zabezpečena. Zůstala jsem bez multifunkčního zařízení, nic nemohu naskenovat, o nové zařízení jsem nepožádala a ani nebudu kupovat, protože tento objekt se často stává středem pozornosti zlodějů.

Ve třídě je malá klasická tabule, není připojení k internetu. Na podzim a na jaře je potřeba přitápět olejovým radiátorem, koupila jsem vlastní teplomet, který ale vyhazuje pojistky. Zbylé učebnice jsou ve vestavěné skříni, od které jsou dveře zcela zničené */dřevotříška/* a nelze je opravit. Třída sousedí s kanceláří předsedkyně spolku.

Výuka ve škole č. 16 se letos nekonala, neboť ve škole se od října učilo na směny. Vedení školy se domluvilo s předsedkyní ŽSVC, že děti budou docházet na výuku do krajského spolku. Děti ze školy chodily, ale kvůli výuce ve škole nepravidelně.

Výuka ve spolku ČŽO je v jedné z budov zrekonstruovaného bývalého českého pivovaru Albrecht. Pro výuku je vyhrazena místnost, která je vybavena školním nábytkem a zároveň slouží k setkávání s krajany. Je světlá, teplá, chybí tiskárna a internet. Učebnice jsou ve skříni, kterou nelze zamykat. I zde se učebnice ztrácejí. Na výuku dojížděly děti z Berdyčeva a po domluvě přicházeli také studenti z Čech, kteří byli od října na Ukrajině, učili se distančně. S nimi jsem opakovala češtinu a psala slohová cvičení.

Výuka v ŽSTU byla celý akademický rok ve třídě Českého centra. Vedoucím byl velmi spolehlivý Maxim Koptajev, vedl docházku a rozesílal informace. Velký problém byly kopie, které si museli studenti zajišťovat sami. Během akademického roku počet studentů klesl na polovinu. O distanční výuku v Čechách zájem nemají, láká je Polsko.

V Malynivce se letos červnová výuka nekonala, ale s dětmi a krajany jsem byla ve spojení. Na LF v Praze by měla od září studovat studentka Lena Kovalčuk, na brněnské JAMU Alexandra Demeduk /obor hra na trombon/, připravovat se k profesi orchestrální hráčky

Krajanský spolek Češi Vilšanky má v obci vyhlídnutý rodinný domek, ve kterém zřídí učebnu a muzeum. S vedoucí jsem ve spojení.

10. Podmínky pro učitele, ubytování, doprava, stravování

Bydlím v Žytomyru na vysokoškolské ubytovně ŽSTU s ostrahou 24 hodin denně. K dispozici jsem měla jednu místnost bez kuchyně s vaříčem na židli, ale vlastním sociálním zařízením. Spím v rohové místnosti, ve které je chladno. Přitápím si olejovým radiátorem, letošní nájem byl o 2 500 hřiven vyšší. Nábytek v pokoji se rozpadá, dříve jsem si koupila dvě židle. Internet je zapojen, v letním období /červenec, srpen/ je ubytovna bez internetu.

Bydlení má na starosti vedoucí spolku Ludmila Číževská. Za ubytování platím pravidelně každý měsíc hotově v bance. Smlouva o ubytování je jen do června, univerzita potřebuje místa na ubytovně pro své zahraniční studenty.

Nedaleko ubytovny je zastávka MHD, zastavují zde všechny maršrutky, autobusy a trolejbusy, které jedou směrem do centra. Problémy s dopravou jsou jen v zimě ve večerních hodinách, kdy maršrutky nejezdí z důvodu kluzké vozovky, někdy na Korbutovku nejede spoj vůbec žádný. V tom případě chodím pěšky nebo jezdím taxi /ECO TAXI 7737/, není potřeba dlouho čekat a je cenově nejvýhodnější. Jízdné se v maršrutkách platí při vstupu, jízdenky řidiči nevydávají, potvrzení většinou nevydá ani řidič taxi.

Stravování řeším sama, v místnosti mám dvouvaříč. Na obědy je možné docházet do jídelny univerzity, která s ubytovnou takřka sousedí, také do bister, kterých je ve městě velký počet.

11. Co se podařilo, co nikoli

Opět odjelo několik rodin v rámci asistenční pomoci. Děti na výuku gramatiky docházely, rodiče nikoli. Jazyková úroveň češtiny je různá. Zůstaly jen starší krajané, kteří ještě česky rozumí a mluví. Rodiče dětí češtinu neznají. Všechny děti, které se přestěhovaly s rodiči do ČR, měly velmi dobrý základ gramatiky, všechny přešly do stejných ročníků, nepotřebovaly doučování.

Výuka v ŽSVC probíhala v různě velkých skupinách. Nejmenší byla skupina, kterou tvořili předškoláci, nejmladšímu jsou čtyři roky. Vyplňovali pracovní listy „Co by měli znát předškoláci“. Mladší děti měly Slabikáře, do kterých psaly. Starší děti se učily gramatiku, budou pokračovat na základních školách v ČR. Většinou se jedná o děti od páté do deváté třídy. Každý žák má jiné pracovní tempo, proto jsem doporučovala rodičům, aby s nově příchozími chodil dospělý nebo starší sourozenec. Mladí krajané pátrají po svých rodinných kořenech, chtějí navázat zprerhané vztahy s příbuznými v Čechách, studovat nebo najít si v ČR práci.

Několik studentů obou žytomyrských spolků studovalo soukromé kurzy českého jazyka v Českých Budějovicích, Brně nebo Praze. Jeden student se po zimním semestru vrátil zpět, více nemá o studium v ČR zájem. Všem ostatním se podařilo udělat nostrifikaci do konce ledna, podali včas přihlášky na vysoké školy a byli přijati.

Podářilo se

- navázat na pravidelné „filmové pátky“,
- obnovit pravidelné rozhlasové vysílání Українське радіо “Житомирська хвиля”. Krajané a přátelé českého jazyka a kultury mají možnost si jednou v měsíci naladit vysílání věnované aktuálnímu dění v krajanském spolku, poslechnout si českou muziku či zpravodajství z České republiky. Hlavním cílem vysílání je udržení zájmu české komunity a zachování „českého kulturního dědictví“.
- „Setkávání tří generací“, poděkování patří rodičům a prarodičům, kteří se střídavě této akci s dětmi zúčastňovali.

Nepodařilo se

- secvičit loutkové divadelní vystoupení. Role se děti a krajané naučili, ale z důvodu hygienických opatření nebylo možné vystoupení předvést na žádné větší akci.
- uskutečnit vzpomínkovou akci ke 150. výročí založení Malé Zubovštiny a umístění pamětní desky zakladatelům českého pivovaru na Krošně České. Obě akce se přesouvají do podzimního období.
- V srpnu ČNRU bude pořádat pro děti krajanů ozdravný pobyt na Arabatském poloostrovu /Azovské moře/.

12. Problémy a doporučení

Po krádeži ve spolku mi chybí multifunkční zařízení, je to velmi nepříjemné. Platím si za kopie. Jsem velmi ráda za pracovní sešity a za *Slabikáře*, do kterých mohly děti psát. Jiné problémy se nevyskytly žádné.

Oba místní spolky ŽSVČ a ČŽO spolu nespolupracují, ale respektují se. Ani v jednom spolku není multifunkční zařízení, ani v jednom spolku nemám učebnice a své věci pod zámkem.

Největší problém je s učebnicemi. Krajané odjedou, učebnice nevrátí.

13. Různé

5. listopadu 2020 zemřela paní Ludmila Muchina /73 let/, předsedkyně České národní rady Ukrajiny a předsedkyně krajanského spolku Vyšehrad. Byla významnou představitelkou české diaspory ve světě a krajané na Ukrajině zastupovala plných 25 let. Byla spoluautorkou dvojjazyčné česko-ukrajinské publikace *Dějiny Čechů na Ukrajině*, která vyšla v roce 2013.

V lednu 2021 byla její nástupkyní jednomyslně zvolena paní Prof. Ludmila Číževská, předsedkyně Žytomyrského spolku volyňských Čechů.

5. května 2021 zemřel Prof. Jaroslav Vaculík, významný historik a vysokoškolský profesor brněnské PF MU. Mezi krajanů na Ukrajině byl znám především třídílnou monografií *Dějiny volyňských Čechů* a přehledem českých minorit v zahraničí *Češi v cizině 1850–1938*. Většina krajanů četla *Dějiny volyňských Čechů*, ve kterých J. Vaculík popisuje dramatické etapy života českých předků /české menšiny/ na území někdejší ruské Volyňské gubernie.

Dne 6. května 1991 byl založen Český spolek v Žytomyru jako pobočka Československého kulturního sdružení J. A. Komenský na Ukrajině. 30. výročí si krajané připomněli setkáním v Parku přátelství v Krošni České.

Poděkování

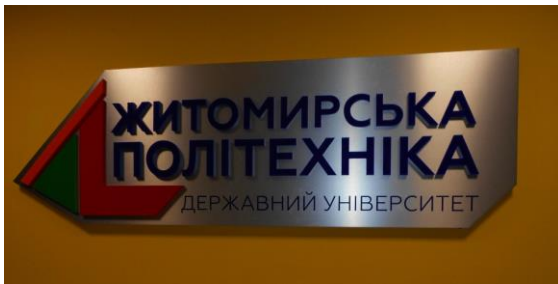
- DZS za nákup učebnic a pracovních sešitů pro žytomyrské spolky, paní PaedDr. Vlachevé, které zajistila jejich dopravu autem MZV do Kyjeva
- pracovníkům GK v Kyjevě za pomoc studentům s vízy
- pracovníkům z Arcidiecézní charity v Praze za pomoc krajanům při dopravě osobních věcí na hotel a hledání zaměstnání
- předsedkyni Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel paní Dagmar Martinkové, která vydala dvojjazyčnou Čítanku /nejen/ pro volyňské Čechy a několik výtisků věnovala krajanům na Volyni. Českým a ukrajinským čtenářům přibližuje dějiny volyňských Čechů, střípky z jejich života, osobní zážitky, zážitky z války a jiné. Je jednoduše, přehledně, lákavě a velmi hezky zpracovaná. Díky autentickým a kouzelným ilustracím představuje nelehký život na ukrajinské Volyni.

Žytomyrský spolek volyňských Čechů

Češi Žytomyrské oblasti

Žytomyrská státní polytechnická univerzita, výuka českého jazyka

Krošňa Česká, umístění pamětní desky Fr. Froňkovi, zastřelenému 28. září 1938